

Informatie voor ouders

Gaat uw kind bij pleegouders wonen?

Wat is pleegzorg?

Als u, om wat voor reden dan ook, tijdelijk niet voor uw kind kan zorgen, dan kan het zijn dat uw kind bij pleegouders gaat wonen. Dat noemen we pleegzorg. Soms is dat zeven dagen per week, maar het kan ook af en toe een weekend zijn, een vakantie of een aantal dagen of dagdelen in de week. Dat hangt af van wat het beste is voor uw kind. Pleegzorg wordt niet zomaar ingezet. Meestal start jeugdhulp als uw kind nog thuis woont. Helpt dat niet voldoende, dan kan het zijn dat uw kind tijdelijk ergens anders gaat wonen. Soms is een korte periode voor u en uw kind genoeg om de problemen aan te pakken, zodat u de opvoeding weer aankunt.

Pleegzorg kan ook langer duren. In bepaalde gevallen zelfs tot uw kind zelfstandig is. Ook kan het helpen als uw kind regelmatig een weekend of in de vakantie naar een pleeggezin gaat. De pleegouder(s) waar uw kind naar toe gaat, zijn gewone mensen. Zij zijn bereid om kinderen van een ander op te vangen voor korte of voor langere tijd.

Voor elk kind dat naar een pleeggezin gaat, wordt gekeken welk gezin het meest geschikt is. Voor sommige kinderen is het bijvoorbeeld goed om in een gezin met kinderen te wonen. Anderen vragen veel aandacht van hun opvoeders of hebben ernstige gedragsproblemen. Voor hen kan een gezin zonder kinderen juist beter zijn.

Niet iedereen kan zomaar pleegouder worden. Pleeggezinnen worden zorgvuldig geselecteerd en voorbereid en krijgen deskundige begeleiding vanuit de pleegzorgorganisatie.

Inhoudsopgave

Bekende of onbekende pleegouders?	3
Verschillende soorten pleegzorg	4
Pleegzorg is ingrijpend	5
Hoe is pleegzorg geregeld?	6
Contact met uw kind	7
Wie doet wat in de pleegzorg?	8
Vrijwillige of verplichte pleegzorg?	9
Meer weten?	12

Hoe lang is tijdelijk?

Tijdelijk wil zeggen: zo lang als nodig is. Dat klinkt onduidelijk en dat is het ook. De periode die nodig is voordat uw kind weer thuis kan komen, hangt af van een aantal dingen. Bijvoorbeeld hoe het met u gaat, en met uw kind. Hoe het met u samen gaat. En wat het beste is voor de ontwikkeling van uw kind. Bij pleegzorg staat voorop dat uw kind, wanneer mogelijk, weer thuis gaat wonen.

Bekende of onbekende pleegouders?

De pleegouders van uw kind hoeven geen vreemden te zijn. Familie of kennissen kunnen pleegouder worden voor uw kind, als blijkt dat zij hiervoor geschikt zijn. Ook zij krijgen dan ondersteuning en begeleiding.

Als er binnen uw familie of kennissenkring geen mogelijkheden zijn, gaan we op zoek naar pleegouders, die zich bij een pleegzorgorganisatie hebben ingeschreven. Zij hebben zich vrijwillig aangemeld en zijn goedgekeurd. Uiteraard wordt daarbij zorgvuldig gekeken welk gezin geschikt is voor de opvang van uw kind.

Over deze brochure

Deze brochure biedt informatie voor ouders van wie een kind naar een pleeggezin gaat. Wat houdt pleegzorg precies in? Waarom gaat een kind in een pleeggezin wonen? En met wie krijgt u te maken? U leest wat pleegzorg voor u en uw kind kan betekenen. Over uw rechten en plichten. Hoe de contacten tussen u en uw kind kunnen verlopen.

Marijke en Jan, ouders van Ilse (7): “Wij zijn en blijven de ouders van Ilse”

Ilse woont nu al weer vier jaar bij de familie Van der Zande. Toen ze in het pleeggezin ging wonen, zaten we in een moeilijke periode. We wilden heel graag zelf voor Ilse zorgen, maar het ging gewoon niet. We zijn samen met de medewerker van het wijkteam hulp gaan zoeken. Toen hij over pleegzorg begon, schrokken we daar erg van: we wilden onze dochter niet kwijt! Maar hij heeft ons uitgelegd dat dit ook niet zou gebeuren.

Toen er een pleeggezin voor Ilse gevonden was, zijn we daar samen met de medewerker van het wijkteam op bezoek geweest. Ook Ilse heeft de tijd gekregen om te wennen. Eerst ging ze een dagje naar het pleeggezin, toen een keer logeren, totdat ze op een gegeven moment daar ging wonen. We vinden het nog steeds vreselijk dat ze niet meer thuis woont. Maar we zien ook dat het daar heel goed met haar gaat.

Verschillende soorten pleegzorg

Als thuis wonen (even) niet meer gaat, dan is pleegzorg de eerste keuze, omdat dit het meest op een gezinssituatie lijkt. Er zijn verschillende soorten pleegzorg. De pleegzorgorganisatie zoekt een vorm die het beste is voor u en uw kind.

Netwerkpleegzorg

Om de impact van een uithuisplaatsing zoveel mogelijk te beperken, plaatsen we uw kind het liefst in het eigen netwerk en bij voorkeur in de eigen wijk of gemeente. We kijken daarom altijd eerst of uw kind terecht kan bij iemand in zijn of haar netwerk. Uw kind kan daardoor bijvoorbeeld op de bekende school en vereniging blijven en bestaande, voor haar belangrijke, contacten behouden. Zij zijn het netwerk van uw kind en daarom noemen we deze vorm van pleegzorg ook wel netwerkpleegzorg.

Bestandspleegzorg

Als een plaatsing in het eigen netwerk of de buurt niet mogelijk is, kunnen wij uw kind elders in de regio plaatsen. Deze gezinnen noemen we bestandspleeggezinnen. Bij bestandspleeggezinnen maken we onderscheid tussen de deeltijdpleeggezinnen en de voltijdpleeggezinnen.

Deeltijdpleegzorg

Soms is het voldoende als uw kind en uw gezin zo nu en dan tijd krijgen om 'op adem te komen'. Dan kan uw kind bijvoorbeeld enkele dagdelen per week of een aantal weekenden per maand naar een pleeggezin. Of een paar weken tijdens de vakantie. Samen met het pleeggezin maakt u afspraken over bijvoorbeeld het ophalen en brengen, of over tussendoor bellen.

Voltijdpleegzorg

Bij voltijdpleegzorg woont uw kind alle dagen van de week in het pleeggezin. Opvang in een pleeggezin is zo lang als dat nodig is. Afhankelijk van de situatie worden afspraken gemaakt over de duur van de plaatsing. Dit betekent dat we meestal toewerken naar terugkeer naar huis. Hoe lang dit duurt, verschilt. Soms blijkt dat ouders niet meer voor hun kind(eren) kunnen zorgen. In dat geval blijven kinderen tot volwassenheid bij hun pleegouders wonen. Ook als uw kind voor langere tijd ergens anders woont, blijft u een belangrijke rol spelen in het leven van uw kind.

Voltijdpleegzorg bestaat uit twee varianten, met kennismaking of met acute start.

Met kennismaking

Als uw kind voor langere tijd alle dagen van de week in een pleeggezin gaat wonen, maken uw kind, u en het pleeggezin meestal van tevoren kennis met elkaar. Zo kunnen jullie elkaar op deze manier alvast een beetje leren kennen en aan elkaar wennen.

Met acute start

In sommige gevallen is een situatie in uw gezin zo dringend, dat we direct een andere plek voor uw kind nodig hebben. Deze kinderen worden opgevangen door pleeggezinnen 'met acute start', waar uw kind per direct, zonder kennismaking vooraf, bij terecht kan.

Milika, jeugdbeschermer van een gertificeerde instelling: "Soms kun je met deeltijdpleegzorg voorkomen dat een kind uit huis geplaatst wordt"

Als een gezin bij ons terecht komt omdat het niet goed gaat tussen de ouders en de kinderen wordt er hulp ingezet. We proberen er samen met alle leden van het gezin voor te zorgen dat een kind niet uit huis geplaatst hoeft te worden. Dit kan door bijvoorbeeld praktische hulp, gesprekken of therapie, maar pleegzorg kan hier ook een rol in spelen.

Juist als er veel spanningen zijn, is het voor ouders en kinderen soms heel goed als een kind af en toe een weekend in een ander gezin kan leven. De druk valt even weg en iedereen kan weer een beetje op adem komen. Even los van elkaar zijn, zorgt ervoor dat iedereen weer energie kan opdoen om er vervolgens met z'n allen weer tegenaan te gaan. Iedere situatie is ver schillend. Dat betekent dat er ook per gezin en per kind wordt gekeken hoeveel dagen of weekenden pleegzorg nodig is.

Pleegzorg is ingrijpend

Zowel voor u als voor uw kind is een plaatsing bij pleegouders een ingrijpende gebeurtenis. Sommige kinderen zijn bang hun ouders kwijt te raken, of denken dat het allemaal hun schuld is. Anderen weten niet precies wat hen te wachten staat. Daarom is het belangrijk dat uw kind een paar dingen weet. Bijvoorbeeld, dat u als ouder altijd ouder blijft van uw kind. En dat uw kind met u en andere familie leden en bekenden contact kan houden als hij of zij in een pleeggezin woont. Dat uw kind eigen spullen mee mag nemen en dat er mensen zijn bij wie uw kind terecht kan met vragen en problemen. Het helpt als u met uw kind praat over de plaatsing bij pleegouders en alles wat daarbij komt kijken. Dat kan veel angst wegnemen en misverstanden uit de wereld helpen.

Ben ik de enige ouder met een kind in een pleeggezin?

Nee, u bent zeker niet de enige. Per jaar maken ca. 23.000 kinderen gebruik van pleegzorg. Bijna de helft van deze kinderen wordt opgevangen door bekenden van het kind, zoals familie, vrienden, iemand van school of de sportclub.

Hoe is pleegzorg geregeld?

Als uw kind bij pleegouders gaat wonen, krijgt u in eerste instantie te maken met een medewerker van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), het wijkteam of van een andere hulpverleningsorganisatie. Deze is er verantwoordelijk voor dat uw kind hulp krijgt en bepaalt, in overleg met u, of pleegzorg in uw situatie de meest passende oplossing is en in welke vorm. Bijvoorbeeld pleegzorg voor korte of voor langere duur, of deeltijdpleegzorg. In deze fase kunnen ook uw familie en kennissen betrokken worden, om te bespreken of zij uw kind kunnen opvangen. Wanneer er pleegouders voor uw kind gevonden zijn, wordt een kennismaking geregeld. Als de kennismaking positief verloopt, worden verdere afspraken gemaakt. Over het contact met uw kind, hoe vaak u uw kind ziet en over de begeleiding en de evaluatie van de plaatsing. De afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

Guido, vader van Danny (11) en Marlien (9) “Het heeft wel even geduurd voor ik inzag dat we hulp nodig hadden”

Mijn vrouw is twee jaar geleden plotseling overleden. Tijd om iets te verwerken leek er niet te zijn. Ik moest ineens de volledige zorg voor mijn twee kinderen op me nemen. Onze wereld stond volledig op z'n kop. Elke dag leken de spanningen hoger op te lopen. Zowel op school als thuis liep alles volledig uit de hand. Het heeft wel even geduurd voordat ik inzag dat we hulp nodig hadden. Nu gaan Danny en Marlien eens in de drie weken een weekend naar de familie Van Leeuwen.

Ze hebben het daar erg naar hun zin. De kinderen van de familie Van Leeuwen zijn echt vriendjes van hen geworden. Maar ze vinden het ook altijd weer fijn om thuis te komen. Het weekend dat de kinderen naar het pleeggezin gaan, heb ik tijd voor mezelf. Tijd om dingen op een rij te zetten en te verwerken. Het gaat steeds beter met ons alle drie.

Contact met uw kind

Een goed contact met het pleeggezin is prettig voor alle partijen, maar vooral voor uw kind. U kent uw kind het beste en u kunt de pleegouders dus waardevolle informatie geven. De pleegzorgwerker maakt afspraken met de pleegouders en met u over de contacten met uw kind. Hoe vaak u uw kind ziet en waar, bij de pleegouders thuis of op een andere plaats. Als uw kind door de kinderrechter in het kader van een jeugdbeschermingsmaatregel in een pleeggezin is geplaatst, kan de jeugdbeschermer de contacten tussen u en uw kind beperken. De jeugdbeschermer moet dan aangeven waarom hij of zij dit doet. Hij zal dit met u bespreken en neemt uiteindelijk de beslissing.

Hoe steun ik mijn kind in deze moeilijke periode?

Voor ieder kind zijn de eigen ouders belangrijk, hoe moeilijk het thuis ook is of was. Zij willen hun ouders niet afvallen. Vaak hebben ze daarom het gevoel dat ze het niet naar hun zin mogen hebben in het pleeggezin. U kunt uw kind helpen door te laten blijken dat u het ermee eens bent dat uw kind tijdelijk ergens anders woont.

Wie doet wat in de pleegzorg?

Wanneer uw kind bij pleegouders gaat wonen, krijgt u met diverse personen te maken. De belangrijkste personen zijn: de 'verwijzer' (hulpverlener van een wijkteam, een Centrum voor Jeugd & Gezin of een jeugdbeschermer) en de pleegzorgbegeleider.

Bij de verwijzer kunt u terecht met vragen en problemen rondom de opvoeding van uw kind. Hij of zij is er om u te ondersteunen en te begeleiden. De verwijzer heeft een overzicht van de gemaakte afspraken.

Verder kan de verwijzer u helpen met het regelen van allerlei praktische zaken, zoals het invullen van formulieren. De pleegzorgbegeleider werkt bij een pleegzorgorganisatie en is er in de eerste plaats voor de pleegouders en uw kind. De pleegzorgbegeleider heeft regelmatig gesprekken met de pleegouders en heeft contact met uw kind.

Pleegkind Paul (15)

"Ik dacht dat het allemaal mijn schuld was"

Ik was tien jaar toen ik naar een pleeggezin moest. Ik kan me herin neren dat ik dacht dat mijn ouders me niet meer wilden, dat ze boos op me waren en dat het allemaal mijn schuld was. Mijn moeder heeft me samen met pleegzorgwerker Marieke uitgelegd dat dit absoluut niet waar was. Ze vertelde dat het niet zo goed met haar ging en dat ze daardoor niet goed voor mij kon zorgen.

In het begin had ik het niet naar mijn zin in het pleeggezin. Ik durfde niet echt mezelf te zijn en was bang dat zij me ook weg zouden sturen. Gelukkig ging het steeds beter, al bleef het moeilijk als ik een weekend naar mijn ouders ging. Ik was bang dat mijn moeder boos zou zijn als ik op zondagavond weer terugging naar het pleeggezin. Samen met Marieke hebben we daarover gepraat en toen werd het wel iets makkelijker. Nu woon ik hier vijf jaar en is het eigenlijk gewoon geworden. Iedereen is aan de situatie gewend en ik ga één keer per maand op zaterdag bij mijn moeder langs.

Vrijwillige of verplichte pleegzorg

Als u zelf hulp heeft gezocht en u bent het ermee eens dat uw kind bij pleegouders gaat wonen, is er sprake van vrijwillige pleegzorg. U behoudt het ouderlijk gezag over uw kind. Als er belangrijke beslissingen worden genomen, wordt u daar als ouder bij betrokken. U draagt alleen de opvoeding en verzorging van uw kind (tijdelijk) over aan de pleegouders. Als de kinderrechter beslist dat u niet meer (volledig) verantwoordelijk bent voor uw kind, spreken we van verplichte pleegzorg. Er zijn twee mogelijkheden:

1. Bij een ondertoezichtstelling (OTS) houdt u het gezag over uw kind. Uw kind en u krijgen begeleiding van de afdeling jeugdbescherming van de Gecertificeerde Instelling: een instelling die in opdracht van de gemeente de jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoert. Een medewerker daarvan, een jeugdbeschermer, heeft regelmatig contact met u en helpt bij problemen.
2. Bij een gezagsbeëindigende maatregel geeft de rechter de verantwoordelijkheid voor de opvoeding (het 'wettelijk gezag') voor onbepaalde tijd aan iemand anders. Dit is meestal een Gecertificeerde Instelling: een instelling, die in opdracht van de gemeente de jeugdbescherming uitvoert. Die instelling wijst dan een voogd aan die namens de instelling de voogdij uitvoert. U blijft wel zo veel mogelijk bij uw kind betrokken.

Pleegzorg helpt mijn kind, maar wie helpt mij?

De hulpverlener die u en uw kind naar pleegzorg heeft doorverwezen, maakt met u afspraken over de hulp aan u. Dat kan begeleiding zijn vanuit de gemeente, via het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) of het wijkteam of de jeugdbescherming.

Recht op informatie

Als ouder heeft u bepaalde rechten en plichten, zoals recht op informatie over uw kind. Daarnaast wordt u betrokken bij het opstellen van het hulpverleningsplan. Hierin worden de doelen en de termijnen van de hulpverlening vastgelegd. Afhankelijk van de leeftijd van uw kind wordt ook uw kind hierbij betrokken. Regelmatig bespreekt de hulpverlener de stand van zaken en de eventuele wijzingen in het hulpverleningsplan met u.

Blokkaderecht van pleegouders

Als uw kind bij een vrijwillige plaatsing met uw toestemming een jaar of langer bij pleegouders woont, krijgen de pleegouders automatisch het blokkaderecht. Dat betekent dat u uw kind niet meer zomaar uit het pleeggezin mag ophalen als u vindt dat uw kind weer thuis moet komen wonen. U moet dan eerst toestemming vragen aan de pleegouders. Stemmen de pleegouders er niet mee in dat uw kind weer bij u gaat wonen, dan moet u aan de rechtbank om vervangende toestemming vragen.

Annick, crisispleegmoeder van Samiha (13) **“Ze hoeft niet te kiezen tussen haar ouders en ons!”**

Toen Samiha net bij ons kwam wonen, leek het alsof er niets aan de hand was. Ze liet niets merken van haar verdriet, haar boosheid en hoe ze zich voelde. Pas na een paar weken begon ze los te komen. Ze begon te vertellen hoe erg ze het vond dat ze weg moest bij haar ouders. Eerst vertelde ze dat aan onze dochter. Daarna durfde ze er ook mee naar ons te komen. En daarbij zijn heel wat tranen gevloeid.

In het begin was er geen contact met haar ouders mogelijk. Nu gaat het gelukkig weer stukken beter met hen. Samiha ziet ze weer regelmatig, en we zien dat het haar goed doet. We laten haar ook duidelijk merken dat we het fijn voor haar vinden dat ze over een tijdje weer bij haar ouders gaat wonen. Ze hoeft niet te kiezen tussen haar ouders en ons!

Onderhoudsplicht

U bent financieel verantwoordelijk voor uw kind totdat het 21 jaar is. De onderhoudsplicht houdt in dat u de kosten van verzorging en opvoeding betaalt. Pleegouders ontvangen een onkostenvergoeding voor de dagelijkse zorg van uw kind van de pleegzorgorganisatie. Bij een vrijwillige plaatsing en bij een ondertoezichtstelling komen bijzondere kosten als schoolkosten e.d. voor uw rekening. Wanneer de voogdij bij een gecertificeerde instelling of bij de pleegouder(s) ligt zijn zij verantwoordelijk voor deze kosten.

U kunt bij de Sociale Verzekeringsbank checken of u recht op kinderbijslag voor uw kind houdt. Dit hangt af van de (aantoonbare) kosten die u voor uw kind maakt.

Heb ik nog wat te zeggen over mijn kind?

Als ouder houdt u altijd bepaalde rechten en plichten. Bij een vrijwillige plaatsing en bij een ondertoezichtstelling wordt u waar mogelijk betrokken bij het leven van uw kind en bij belangrijke beslissingen. Bijvoorbeeld bij medische behandeling of de schoolkeuze van uw kind. Bij een gezagsbeëindigende maatregel hoeft dit niet, maar u blijft wel zo veel

mogelijk bij uw kind betrokken. U houdt altijd recht op informatie.

Meer weten?

Er komt heel wat bij kijken als uw kind naar een pleeggezin gaat. Niet alles kan in deze brochure uitgebreid aan de orde komen. Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kunt u deze stellen aan de gecertificeerde instelling of aan de pleegzorg organisatie. Op www.pleegzorg.nl vindt u de pleegzorgorganisaties in uw regio.

Wanneer u als ouder met jeugdhulp te maken krijgt, is er vaak al heel wat gebeurd. Het doel van jeugdhulp is om u en uw kind(eren) zo goed mogelijk te helpen. Maar soms gaat het niet zoals u wilt of zoals u had verwacht.

Dan kunt u terecht bij de vertrouwenspersonen van het AKJ. Zij beantwoorden uw vragen en ondersteunen u bij klachten. Kijk op www.akj.nl of bel naar 088555 1000.

De Stichting MINDKorrelatie beantwoordt onder andere ook opvoedingsvragen. Kijk op www.mindkorrelatie.nl/ of bel 0900 – 1450.

Pleegzorg Nederland is een samenwerkingsverband van 28 (regionale) pleegzorgorganisaties. Kijk voor meer informatie op www.pleegzorg.nl of mail naar: info@pleegzorg.nl.

Dit is een uitgave van Pleegzorg Nederland, herziene druk 2018.

De informatie in deze brochure is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Aan de informatie in deze brochure kunnen echter rechten worden ontleend.

Er bestaat geen relatie tussen de personen op de foto's en de inhoud van deze brochure.